

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEEN LIIKENNEPALVELULAIN JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA (TAKSIT)

Kiitämme mahdollisuudesta lausua liikennepalvelulakiin liittyvissä asioissa.

YLEISESTI

Hallituksen esitys 15/2026 on kattava vastaus nykyisen liikenteen palveluista annetun lain (320/2017, jäljempänä **"liikennepalvelulaki"**) valvonnan puutteisiin ja taksialan nykytilan haasteisiin. Esityskokonaisuuden jokainen osa-alue on välttämätön yhteneväisten pelisääntöjen luomiseksi ammattimaiselle ja reilulle yrittäjyydelle. Vaatimukset taksamittarista, rekisteröinnistä ja liittamisestä liikenneluvulle sekä erityisistä taksikilvistä yhdistettynä koulutukseen ja osaamisen varmistamiseen, luovat yhdessä taksialan sääntelylle pohjan, jolla voidaan saavuttaa hallitusohjelman tavoitteet kuluttajien luottamuksen vahvistamisesta, saatavuuden edistämisestä, asiakasryhmien huomioimisesta sekä taksiliikenteen valvonnan tehostamisesta ja harmaan talouden kitkemisestä. Yleisesti ottaen Helsingin Taksiautoilijat ry (jäljempänä HTA) kannattaa hallituksen esitystä liikennepalvelulaksi täydentäen hieman yksityiskohtia.

1 TAKSAMITTARI

HTA esittää ajoneuvolain 15 a §:n 2 momenttia muutettavaksi siten, että taksimatkaista kerättävien tietojen säilyttämisessä käytettävänä kolmantena osapuolena toimiminen edellyttää Liikenne- ja viestintäviraston lupaa. Luvanvaraisuudella valvottaisiin, että kolmannet osapuolet on tunnistettu ja ne noudattavat niille asetettuja velvoitteita tietojen säilyttämisestä. Hallittu tiedonsiirto- ja tallennus tukisi myös verohallinnon sähköisen raportoinnin hankkeita kohti keskitettyä taloustiedonhallintaa. Myös muiden viranomaisien tarpeet tulisi huomioida, jotta voidaan keventää erityisesti toiminimiyrittäjän, mutta myös muiden yrittäjien hallinnollista taakkaa ja noudattaa yhdenkertaisen raportoinnin periaatetta.

HTA kannattaa ja pitää välttämättömänä ehdotettuja muutoksia liikennepalvelulain 15 a §:ään ja ajoneuvolain 13 §:ään koskien mittauslaitelain vaatimukset täyttävän taksamittarin pakollisuutta taksina käytettävässä ajoneuvossa sekä taksamittarin käyttövelvoitetta sanktion uhalla. Mittarin vaatimukseen on lisättävä ominaisuus, joka estää sen tiedon poistamisen tai muuttamisen ennen kuin tieto on raportoitu eteenpäin luotettavalle kolmannelle osapuolelle. Lisäksi on määriteltävä kenen toimesta taksamittari voidaan poistaa käytöstä, jotta voidaan varmistua tietojen säilymisestä todenmukaisina.

Taksamittari kerää tiedot taksimatkoista digitaalisesti luotettavasti ja todelliseen mittaustietoon perustuen. Taksamittaria koskevat vaatimukset ovat olennaisia valvonnan lisäämisessä sekä harmaan talouden torjumisessa, ja siten välttämättömiä esityksen tavoitteiden toteutumiseksi. Laitteen hinta ei ole yrittäjälle myöskään olennainen osana muita liiketoiminnan kuluja. Taksamittari on kertaluonteinen kustannus, jonka käyttöikä on jopa 10 vuotta, eli kuukausittainen kustannus on noin 8–13 euroa. Taksamittarin voi myös hankkia erilaisilla palvelusopimuksilla käyttöönsä. Näiden hinnat ovat laajan kilpailun myötä edullisia.

Taksamittaria koskevat uudet vaatimukset eivät myöskään estä taikka rajoita erilaisten hinnoittelumallien käyttöä takseissa. Muutoksella ei ole siten vaikutusta nykyisin taksimarkkinoilla käytettyihin hinnoittelumekanismeihin tai erilaisiin liiketoimintamalleihin, kuten alustatalouteen.

Taksamittarin tehtävänä on luotettavasti tallentaa taksimatka- ja vaaditut tiedot. Taksamittari on ainoa väline, jolla saadaan kerättyä tiedot taksin suoritteista luotettavalla tavalla todelliseen mittaustietoon perustuen. Mikäli taksimatkan hinta perustuu muuhun kuin aikaan ja matkaan, ei taksamittari ole hinnoittelun kannalta välttämätön. Kuitenkin myös näiden kyytien osalta on pystyttävä luotettavasti keräämään muut välttämättömät tiedot taksimatkoista, eikä tarvittavien tietojen luotettavaan keräämiseen ole muuta vaihtoehtoa kuin taksamittari, joka on MID-hyväksytty, kiinteästi asennettu ja kalibroitu ajoneuvoon sekä siirtää tiedot eheänä viranomaisille.

Alustatalouden toimijat vetoavat taksamittarin tarpeettomuuteen, koska sovellukseen taltioituu sovelluksen kautta ajatut kyydit. Lähes kaikki taksit kuitenkin ajavat sovelluskyytien lisäksi myös muiden tilauskanavien kautta sekä kadun varrelta ja tolpilta tulleita kyytejä. Tämän vuoksi taksamittariveloituksen on koskettava kaikkia takseja samalla tavalla markkinaneutraaliteetin saavuttamiseksi.

Mittari tuottaa ja tallentaa automaattisesti ajopäiväkirjan, ja ajopäiväkirjan tiedot perustuvat mittarin kokonaisajomäärään, toisin kuin yksittäinen sovelluspalvelu, joka rekisteröi vain sovelluskyydit eikä huomioi tuotannon tekijäksi hankitun ajoneuvon kokonaissuoritteita. Taksamittariin voidaan myös sujuvasti integroida eri ajovälitysjärjestelmiä tai sovelluksia mikä tukee uusien digitaalisten innovaatioiden käyttöönottoa ja kehittämistä mahdollistaen kokonaan uusia liiketoimintamalleja.

2 TAKSIKILVET

HTA kannattaa ja pitää välttämättömänä muutoksia ajoneuvolain 99 §:ään, 101 §:ään ja 153 a §:ään koskien uutta taksien erityistä rekisterikilpeä. Erityiskilpi osoittaa asiakkaalle taksilla liikenneluvan sekä muidenkin lakisääteiden velvoitteiden olevan kunnossa. Valvonnan kannalta erityiskilpi on viranomaisille tehokas tapa valvoa ammattiliikennettä jopa automaattivalvonnalla.

Hallituksen esityksessä on myös päädytty esittämään, että pelkästään sopimus- ja yritysajoihin tarkoitetut ajoneuvot jätettäisiin rekisterikilpipakon ulkopuolelle. HTA vastustaa esitystä tältä osin. Käytännössä on osoittautunut mahdottomaksi valvoa sellaisia ajoneuvoja, joita ei liikenteessä voida tunnistaa ammattikäyttöön. Taksikilvet eivät estä sopimus- ja yritysajoja mutta mahdollistavat yhdenvertaisen valvonnan ja vaatimukset.

Esitysluonnoksen mukaisesti ehdotettua taksikilpeä koskevaa vaatimusta ei sovellettaisi varatakseihin, vaan pelkkä rekisterimerkintä riittäisi. HTA ei kannata esitystä tältä osin. Poikkeukset mahdollistaisivat lain tarkoituksen kiertämisen, siksi varataksien tulee täyttää vaatimukset yhtälailla. Taksikilvet eivät estä varataksiyrittäjää vuokraamasta kalustoaan liikenneluvanhaltijoille vaan pikemminkin tarjoavat käyttövalmiin konseptin liitettäväksi vuokraajan liikenneluvalle. Liikenneluvalla liittäminen/irrottaminen tulee olla tehtävissä 24/7 viranomaisen verkkopalvelussa, tällöin välttyttäisiin monimutkaisilta ehdoilta ja järjestelyiltä.

3 KOULUTUS

HTA kannattaa pääosin esitettyjä koulutusuudistuksia. Erityisesti koulutusorganisaatioiden luvanvaraisuus sekä kokeiden järjestämisen siirtäminen viranomaisille ovat olennaisia parannuksia nykytilanteeseen. Lisäksi tulisi varmentaa ja dokumentoida koulutuksen ja kokeen suorittajan henkilöllisyys luotettavasti.

Taksinkuljettajan kokeita on suoritettu vilpillisesti 1.7.2018 taksilakiuudistuksen jälkeen poikkeuksellisen suuri määrä. Taksinkuljettajan koetta ei voi läpäistä ilman riittävää suomen tai ruotsin kielen taitoa. Nykyään etenkin pääkaupunkiseudulla tavataan taksinkuljettajia joilla ei ole lainkaan suomen tai ruotsin kielen taitoa mikä osoittaa, että tällaiset taksinkuljettajat ovat suorittaneet kokeen vilpillisesti. Ammatinhallinnassa on myös muita osaamattomuudesta johtuvia puutteita.

HTA esittää, että täydennyskoulutuksen piiriin kuuluisivat 1.7.2018 jälkeen ammattijoluvan saaneet taksinkuljettajat, joiden tulisi myös suorittaa uudelleen 25 a §:n mukainen taksinkuljettajan koe luvan uusimisen yhteydessä. Näin varmistuttaisiin että kaikki kuljettajat täyttäisivät vaaditun osaamistason.

HTA esittää myös että poliisilla tulisi olla valtuudet ohjata Trafín ylläpitämään kokeeseen tai lääkärintarkastukseen. Liikennepalvelulain 198 § tulee määritellä tarkasti, ja lisätä poliisille toimivalta määrätä henkilö kokeisiin tai muihin tarkastuksiin henkilön poistamiseksi liikenteestä, jos on syytä epäillä, ettei luvanhaltija täytä luvan vaatimuksia.

YHTEENVETO

Hallituksen esitys on kokonaisuutena oikeansuuntainen. HTA:n edellä esittämät muutokset johtaisivat jokaisen osa-alueen tarkoituksen mukaisemman toteutuksen kautta laille asetettujen tavoitteiden täyttymiseen taksien luotettavuuden sekä harmaan talouden kitkemisen osalta. Näkemyksemme mukaan toimenpiteet eivät hankaloittaisi alalle pääsyä, vaan lisäisivät uusien toimijoiden kiinnostusta taksialaa kohtaan.

HTA toteaa ettei mitkään lait ja asetukset ole toimivia ilman määriteltyjä merkityksellisiä sanktioita ja riittävää valvontaa.

Helsingissä 6.4.2026

Helsingin Taksiautoilijat ry